Anna Cudowska-Sojko

Kryzys gospodarczy a działalność podmiotów z kapitałem zagranicznym w województwie podlaskim w latach 2008–2013

Studia i Prace Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania 41/2, 135-145

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MUZEUM HISTORII POLSKI

DOI:10.18276/SIP.2015.41/2-12

UNIWERSYTET SZCZECIŃSKI
WYDZIAŁ NAUK EKONOMICZNYCH I ZARZĄDZANIA

STUDIA I PRACE WYDZIAŁU NAUK EKONOMICZNYCH I ZARZĄDZANIA nr 41, t. 2

Anna Cudowska-Sojko*
Uniwersytet w Białymstoku

KRYZYS GOSPODARCZY A DZIAŁALNOŚĆ PODMIOTÓW Z KAPITAŁEM ZAGRANICZNYM W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM W LATACH 2008–2013

Streszczenie

Opracowanie ma na celu wskazanie wpływu kryzysu z lat 2008–2009 na funkcjonowanie podmiotów z kapitałem zagranicznym w Polsce w latach 2007–2013 z uwzględnieniem podmiotów działających w województwie podlaskim. Zastosowano metodę indukcyjno-dedukcyjną na podstawie danych statystycznych dostępnych w Głównym Urzędzie Statystycznym. Z analizy danych można wysunąć wniosek, że kryzys 2008–2009 miał wpływ na zmianę parametrów funkcjonowanie podmiotów z kapitałem zagranicznym, jednak nie tak wielki, jakby się spodziewano. W województwie podlaskim działa niecały 1% podmiotów z kapitałem zagranicznym zatrudniających tyle samo procent osób.

Słowa kluczowe: kryzys, bezpośrednie inwestycje zagraniczne, podmioty z kapitałem zagranicznym

Wprowadzenie

Powszechnie przyjmuje się fakt globalizacji za oczywisty. Wiąże się ona z otwartością poszczególnych gospodarek i przenoszeniem m.in. impulsów ekonomicznych korzystnych, jak również niepożądanych. Jednak nie wszystkie gospodarki cechują się tym samym stopniem rozwoju i nie zawsze są w stanie konkurować z innymi gospodarkami wyżej rozwiniętymi. Aby poprawić ten stan rzeczy,

* E-mail: a.cudowskasojko@uwb.edu.pl

zaciągają kredyty w celu przyśpieszenia wzrostu i niwelowania różnic w poziomie rozwoju w stosunku do gospodarek wyżej rozwiniętych. Niestety, może to przynieść odwrotny skutek od zamierzonego, szczególnie w okresach występowania kryzysów. W tym wypadku alternatywą może być napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych.

1. Kryzys jako zjawisko cykliczne

Charakterystyczną cechą każdej gospodarki jest występująca w niej cykliczność, a co się z tym wiąże – następujące po sobie fazy cyklu koniunkturalnego, w tym faza kryzysu[1]. Mówiąc o kryzysie gospodarczym, zazwyczaj utożsamia się go z załamaniem aktywności w sferze realnej, co wiąże się ze spadkiem produkcji, zatrudnienia i wymiany[2]. Współczesny globalny kryzys gospodarczy został zapoczątkowany w Stanach Zjednoczonych[3]. Badacze tego zjawiska wskazują na pewne cechy wspólne charakteryzujące kryzysy minione, jednak dają się słyszeć głosy, że kryzys lat 2008–2009[4] wymyka się z tego schematu i nie można jednoznacznie „zaaplikować" teorii ekonomicznych, które by ten stan uzdrowiły[5].

Proces globalizacji sprzyja rozprzestrzenianiu się kryzysów w skali międzynarodowej. Ogół czynników powodujących umiędzynarodowienie kryzysu można podzielić na: globalne (obejmujące znaczną liczbę krajów) oraz specyficzne dla danego kraju[6]. Międzynarodowa transmisja kryzysów, zwana także efektem domina czy zjawiskiem zarażania, to przenoszenie zjawisk kryzysowych w skali świata[7]. Kanał transmisji to powiązania międzynarodowe pomię-

---

1 M. Adamczyk, *Współczesny kryzys finansowy – przyczyny i konsekwencje dla gospodarki światowej*, Prace i Materiały IHZ UG nr 31, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2012, s. 14.

2 W. Siwiński, *Globalny kryzys gospodarczy i jego implikacje dla polityki pieniężnej*, „Master of Business Administration" 2011, nr 2, s. 11.

3 K. Puchalska, *Kryzys gospodarczy a napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski*, w: *Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy*, red. M.G. Woźniak, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2012, s. 93.

4 D. Tymoczko, *Czy dotychczas wprowadzone oraz dyskutowane zmiany w regulacjach dotychczasowych systemu finansowego w UE mogą ograniczyć alienację rynków finansowych w przyszłości?*, w: *Alienacja rynków finansowych a globalny kryzys finansowy*, red. J. Borowski, D. Tymoczko, W. Wojciechowski, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2012 s. 69.

5 J. Sulmicki, *Nadmierne zadłużenie krajów rozwiniętych gospodarczo*, „Gospodarka Narodowa" 2014, nr 4, s. 103.

6 R. Wilczyński, *Międzynarodowy wymiar kryzysu finansowego*, w: *Globalny kryzys finansowy a polska gospodarka*, red. W. Małecki, Vizja, Warszawa 2009, s. 92.

7 E. Radomska, *Globalny kryzys finansowy – przyczyny, przebieg, skutki*, „Zarządzanie Zmianami. Zeszyty Naukowe" 2013, nr 2–3, s. 5.

dzy dwiema lub większą liczbą gospodarek narodowych, za którego sprawą może dochodzić do wzajemnego przenoszenia impulsów koniunkturalnych ze szczególnym uwzględnieniem kryzysów gospodarczych. Na rysunku 1 przedstawiono obszary powstawania tych impulsów.

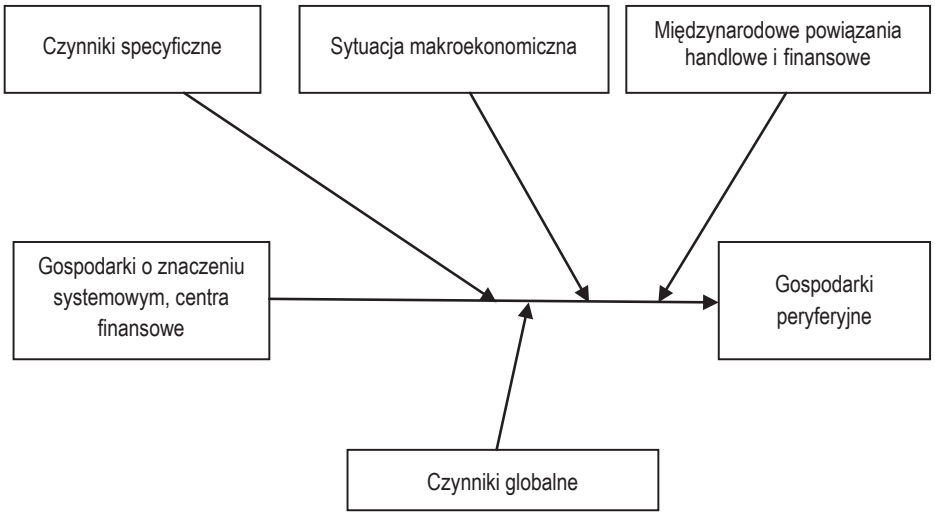

Rysunek 1. Schemat umiędzynarodowienia kryzysu

Źródło: R. Wilczyński, *Międzynarodowy wymiar kryzysu finansowego*, w: *Globalny kryzys finansowy a polska gospodarka*, red. W. Małecki, Vizja, Warszawa 2009, s. 93.

2. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne – pojęcie, korzyści i zagrożenia

Inwestycje zagraniczne to jedna z form międzynarodowego transferu kapitału, która jest definiowana w szerokim ujęciu jako ruch kapitału odnotowany w bilansie płatniczym[8]. Inwestycje zagraniczne dzielą się na dwie kategorie:

– inwestycje bezpośrednie (BIZ).
– inwestycje portfelowe.

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne są najbardziej zaawansowanym sposobem wejścia kapitału na obce rynki, dlatego uwaga będzie skupiona wyłącznie na BIZ.

[8] I. Michałków, *Bezpośrednie Inwestycje Zagraniczne w Polsce w dobie globalizacji*, WWSE, Warszawa 2003, s. 47.

Pojęcie bezpośrednich inwestycji zagranicznych może być definiowane bardzo szeroko i różnie, w zależności od poziomu analizy[9]. Na poziomie makroekonomicznym BIZ stanowią jedną z form przepływu kapitału w skali międzynarodowej, wchodzącą w skład struktury bilansu płatniczego. Obroty bilansu płatniczego w rachunku bieżącym w zakresie BIZ obejmują dochody zagranicznych inwestorów bezpośrednich. Dzielą się one na dochody od udziału w kapitale spółek oraz dochody od innych wierzytelności. W rachunku finansowym bilansu płatniczego bezpośrednie inwestycje zagraniczne tworzą napływ kapitału w formie zakupów udziałów i akcji za gotówkę, kapitału wnoszonego w naturze, dopłat do kapitału, reinwestowanych zysków oraz wzrostu lub spadku innych należności i zobowiązań (w tym kredytów i pożyczek zagranicznych)[10].

Na poziomie mikroekonomicznym uwaga jest skoncentrowana na przedsiębiorstwie dokonującym inwestycji. W tym przypadku BIZ są interpretowane jako podjęcie od podstaw samodzielnych działań za granicą bądź przejmowanie kierownictwa istniejącego przedsiębiorstwa[11]. BIZ stanowią szczególną formę zaangażowania kapitałowego podejmowanego poza granicami kraju macierzystego. Są lokatami kapitału, których istotę stanowi przenoszenie całości lub części czynników wytwórczych poza granice kraju macierzystego w celu czerpania długofalowych korzyści z tytułu zaangażowania zagranicznego[12]. Przedmiotem zainteresowania inwestora jest sama działalność i wyniki przedsiębiorstwa oraz jego perspektywy rozwojowe. Inwestycje bezpośrednie to nie tylko przepływ środków finansowych, lecz także całego pakietu zasobów niematerialnych, które są transferowane do zagranicznych filii lub oddziałów, stwarzając im podstawy do skutecznego konkurowania z podmiotami lokalnymi[13]. W większości opracowań bazuje się jednak na definicjach MFW i OECD z uwagi na porównywalność danych wynikającą z jednolitego systemu zbierania danych.

Według definicji wzorcowej, opracowanej przez OECD inwestycją zagraniczną jest przedsiębiorstwo, w którym jeden inwestor zagraniczny uzyskuje lub

---

[9] Tamże.

[10] A. Golejowska, *Bezpośrednie Inwestycje Zagraniczne a procesy restrukturyzacji gospodarki*, Warszawa 2008, s. 13.

[11] Tamże.

[12] J. Macias, *Nowa strategia transnarodowa korporacji międzynarodowych – globalna standaryzacja i lokalna wrażliwość*, „Przegląd Organizacji" 2010, 9, s. 8.

[13] M. Kola-Bezka, M. Kuzel, I. Sobczak, *BIZ w województwie kujawsko-pomorskim*, WSG, Bydgoszcz 2009, s. 13–14.

ma trwały wpływ, wyrażony posiadaniem minimum 10% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy[14].

Zgodnie z metodologią OECD zagraniczne inwestycje bezpośrednie można podzielić na[15]:

– przedsiębiorstwa zależne, nad którymi inwestor zagraniczny sprawuje pełną kontrolę, dzięki posiadaniu więcej niż połowy udziałów lub praw do powoływania i odwoływania większości członków zarządów lub organu nadzorującego działalność przedsiębiorstwa;
– przedsiębiorstwa stowarzyszone mające odrębną osobowość prawną, w których inwestor zagraniczny kontroluje od 10% do 50% akcji zwykłych bądź udziałów;
– oddziały niebędące samodzielnymi jednostkami gospodarczymi i niemające osobowości prawnej, mogące występować w formie oddziału założonego na pewien okres w celu prowadzenia działalności gospodarczej za granicą bądź biura lub spółki typu *joint venture*.

W kraju przyjmującym kapitał zagraniczny napływ BIZ, w krótkim okresie, wpływa pozytywnie na bilans płatniczy. W związku z prawdopodobną zwiększoną skłonnością do eksportu spółek z kapitałem zagranicznym powinien on się poprawić również w długim okresie. Istnieją jednak także istotne obawy. Pierwszą z nich jest możliwość dokonywania transferu wypracowanych środków za granicę, czyli do krajów macierzystych, drugą – wzrost importu zaopatrzeniowego i produktów niezbędnych do prowadzenia działalności. W kraju przyjmującym kapitał napływ BIZ może spowodować bezpośrednio tworzenie nowych miejsc pracy[16]. Dzięki napływowi BIZ rodzimi wykonawcy mogą zyskać dostęp do rynków zbytu inwestorów zagranicznych. Istnieje jednak inne poważne niebezpieczeństwo dotyczące utraty zarówno krajowego rynku zbytu, jak i rynków zagranicznych przez podmioty funkcjonujące w gospodarce przyjmującej inwestycje.

Dla kraju przyjmującego kapitał korzyścią będzie z pewnością pozyskanie nowych środków wypracowanych za granicą, zwiększy to kapitał w kraju biorcy, który zwłaszcza w przypadku krajów rozwijających się nie jest wystarczający do szybkiego zmniejszania dystansu rozwojowego. Należy również oczekiwać

---

[14] G. Garniewicz, P. Siemiątkowski, *Wprowadzenie do międzynarodowych przepływów kapitału*, TNOiK „Dom Organizatora", Toruń 2006, s. 87; M. Kolarz, *Wpływ zagranicznych inwestycji bezpośrednich na innowacyjność przedsiębiorstw w Polsce*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2006, s. 10–11; *Benchmark Definition of Foreign Direct Investment*, OECD, Paris 1996, s. 8.

[15] *Benchmark Definition*…, s. 8.

[16] E. Bojar, J. Bis, T. Tminda, *Znaczenie BIZ dla rynku pracy województw: lubelskiego oraz podkarpackiego*, „Przegląd Organizacji" 2009, nr 6, s. 36.

zwiększenia produkcji w przedsiębiorstwach z kapitałem zagranicznym[17], tym samym bezpośredniego powiększenia krajowego produktu globalnego. Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do kraju może mieć zarówno pozytywne, jak i negatywne konsekwencje w dziedzinie rozwiązań technologicznych. Może przyczynić się do napływu nowoczesnych technologii, ale i tzw. brudnych (przestarzałych, kapitałochłonnych i degradujących środowisko naturalne). Ponadto napływ BIZ może oznaczać wzrost wydatków na B+R w krajowych jednostkach kooperujących z inwestorami. Inwestorzy mogą dofinansować działalność badawczą w kraju lokaty, aby transferować jej efekty na własny użytek. Efektem BIZ może być także powstanie zagranicznych centrów naukowo-badawczych, których wyniki promieniują na gospodarkę kraju przyjmującego[18].

3. Podmioty z kapitałem zagranicznym działające w województwie podlaskim

W 2007 roku napłynęło do Polski aż 23 465 mln USD kapitału zagranicznego w formie BIZ, kolejne lata 2008–2010 charakteryzowały się napływem na zbliżonym poziomie 13–14 mld USD rocznie. W 2011 roku napływ BIZ wynosił 20 619 mld USD, a w 2012 roku zanotowano jego spadek do poziomu 6059 mln USD[19]. W latach 2007–2013 objętych analizą można zauważyć, że liczba podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego ogółem w Polsce sukcesywnie wzrastała. Jak wynika z tabeli 1, w województwie podlaskim w 2007 roku liczba podmiotów z kapitałem zagranicznym wynosiła 144, kolejne dwa lata przyniosły spadek liczby tych przedsiębiorstw. Od 2010 roku liczba przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym stale wzrasta.

Tabela 1. Liczba podmiotów z kapitałem zagranicznym w Polsce w latach 2007–2013 (według województw)

Województwa	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ogółem	18 515	21 092	22 176	23 078	24 910	25 914	26 128
Łódzkie	808	867	915	950	1033	1057	1 086
Mazowieckie	5 930	7 622	8 135	8 576	9 447	9 979	10 098

[17] A. Karaszewska, W. Karaszewski, *Spółki z udziałem kapitału zagranicznego na tle ogółu podmiotów w Polsce*, „Przegląd Organizacji" 2006, nr 9, s. 17.

[18] G. Garniewicz, P. Siemiątkowski, *Wprowadzenie do międzynarodowych*…, s. 169–170.

[19] W. Lizińska, R. Marks-Bielska, *Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych a rozwój gospodarki Polski*, „Ekonomista" 2014, nr 5, s. 716.

Województwa	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Małopolskie	1 110	1 251	1 381	1 471	1 575	1 635	1 651
Śląskie	1 861	1 882	2 002	2 077	2 245	2 356	2 388
Lubelskie	329	329	318	343	353	384	400
Podkarpackie	294	317	326	345	387	427	461
Podlaskie	144	127	126	141	159	181	183
Świętokrzyskie	161	164	177	174	181	182	184
Lubuskie	793	776	765	777	809	768	731
Wielkopolskie	1 488	1 923	1 962	2 062	2 222	2 291	2 302
Zachodniopomorskie	1 163	1 216	1 264	1 299	1 380	1 444	1 465
Dolnośląskie	2 048	2 112	2 210	2 274	2 367	2 390	2 370
Opolskie	459	462	461	471	492	504	488
Kujawsko-pomorskie	520	537	555	571	587	592	589
Pomorskie	1 190	1 216	1 270	1 246	1 353	1 406	1 430
Warmińsko-mazurskie	247	291	306	301	320	318	302

Źródło:
Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym w 2013, GUS, Warszawa 2014, s. 96;
Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym w 2012, GUS, Warszawa 2013, s. 94;
Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym w 2011, GUS, Warszawa 2012, s. 94;
Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym w 2010, GUS, Warszawa 2011, s. 86;
Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym w 2009, GUS, Warszawa 2010, s. 86;
Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym w 2008, GUS, Warszawa 2009, s. 71;
Działalność gospodarcza podmiotów z kapitałem zagranicznym w 2007, GUS, Warszawa 2008, s. 71.

Jednak sama liczba przedsiębiorstw funkcjonująca w poszczególnych województwach nie jest parametrem wystarczającym, aby mówić o wpływie kryzysu na działalność podmiotów z kapitałem zagranicznym. Ważną kwestią jest również liczba zatrudnionych osób w tych podmiotach. Analizując dane z tabeli 2, można zaobserwować wpływ kryzysu, jeśli chodzi o zatrudnienie ogółem w Polsce, które w 2009 roku spadło w stosunku do poprzedniego roku i wynosiło 1 460 650 osób. Podobną sytuację spadku zatrudnienia można zauważyć w 2009 roku w województwie podlaskim, zatrudnienie wynosiło 8915 osób i stanowiło 0,61% zatrudnienia ogółem w Polsce w podmiotach z kapitałem zagranicznym. Kolejne lata wskazują na wahania poziomu zatrudnienia w podmiotach z kapitałem zagranicznym w województwie podlaskim, w 2010 roku poziom ten wynosił 9 175, w 2011 spadł do 8 782, w kolejnych latach zanotowano wzrost w 2012 roku do poziomu 9570 i w 2013 do 10 251.

Tabela 2. Liczba pracujących w podmiotach z kapitałem zagranicznym w Polsce w latach 2007–2013 (według województw)

Województwa	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ogółem	1 453 733	1 531 668	1 460 650	1 518 398	1 566 533	1 571 235	1 628 516
Łódzkie	62 612	68 781	67 317	75 794	76 479	76 293	81 907
Mazowieckie	514887	535 589	526 545	532 109	537 126	532 996	548 107
Małopolskie	84 256	86 283	82 962	87 956	98 212	102 588	104 006
Śląskie	147 496	157 527	158 821	167 758	175 458	179 983	181 177
Lubelskie	15 428	21 647	16 715	20 875	20 756	21 948	22 813
Podkarpackie	43 995	44 569	34 292	36 566	36 719	38 331	41 533
Podlaskie	9 260	10 130	8 915	9 175	8 782	9 570	10 251
Świętokrzyskie	19 031	17 571	18 366	18 704	19 731	19 151	20 667
Lubuskie	36 748	37 455	35 432	36 252	35 501	34 757	34 601
Wielkopolskie	186 342	205 417	190 871	204 216	218 653	220 044	233 591
Zachodniopomorskie	50 667	50 273	47 008	48 656	50 966	53 173	55 179
Dolnośląskie	135 850	149 644	138 489	145 807	149 954	147 067	155 514
Opolskie	25 452	25 292	23 622	24 909	24 777	25 834	26 170
Kujawsko-pomorskie	40 595	38 376	37 206	38 195	40 289	36 567	37 289
Pomorskie	65 252	67 890	60 078	57 335	58 278	58 353	61 821
Warmińsko-mazurskie	15 862	15 224	14 011	14 091	14 852	14 580	13 890

Źródło: *Działalność gospodarcza podmiotów… w 2013*…, s. 96; *Działalność gospodarcza podmiotów… w 2012*…, s. 94; *Działalność gospodarcza podmiotów… w 2011*…, s. 94; *Działalność gospodarcza podmiotów… w 2010*…, s. 86; *Działalność gospodarcza podmiotów… w 2009*…, s. 86; *Działalność gospodarcza podmiotów… w 2008*…, s. 71; *Działalność gospodarcza podmiotów… w 2007*…, s. 71.

W 2010 roku zanotowano najniższą wartość nakładów na nowe środki trwałe w podmiotach z kapitałem zagranicznym w Polsce. Ogółem w analizowanym okresie nakłady te wynosiły 46 868,8 mln zł. Analizując tabelę 3 odnośnie do nakładów na nowe środki trwałe w podmiotach z kapitałem zagranicznym w województwie podlaskim, można zauważyć, że w 2008 roku wartość nakładów wynosiła 415,4 mln zł. W roku następnym zanotowano spadek wartości do poziomu 259,7 mln zł. Kolejne dwa lata 2010–2011 były latami wzrostu wartości: 2010 – 449,7 mln zł; 2011– 967,5 mln zł. W 2012 roku zanotowano spadek wartości nakładów na nowe środki trwałe, wartość ta wynosiła 412,6 mln zł. Następny rok charakteryzował się najniższym poziomem wartości nakładów na nowe środki trwałe w całym analizowanym okresie – 218,5 mln zł.

Tabela 3. Nakłady na nowe środki trwałe w podmiotach z kapitałem zagranicznym w Polsce w latach 2007–2013 (według województw w mln zł)

Województwa	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ogółem	54 944,4	65 198,3	50 938,4	46 868,8	54 996,0	62 409,1	51 702,5
Łódzkie	2 047,5	2 359,7	2 656,7	1 496,4	1 954,9	2 105,1	2 330,9
Mazowieckie	22 398,9	30 277,5	22 078,3	21 706,7	23 475,2	30 793,5	21 528,6
Małopolskie	2 684,3	2 869,1	1 985,1	1 861,7	2 523,3	2 616,4	2 209,4
Śląskie	7 038,9	6 424,9	5 495,2	4 336,8	7 273,5	5 855,3	5 056,4
Lubelskie	314,5	446,4	660,7	400,4	464,8	393,3	595,4
Podkarpackie	834,2	1 141,2	861,4	716,2	1 096,3	1 198,9	1 166,5
Podlaskie	543,5	415,4	259,7	449,7	967,5	412,6	218,5
Świętokrzyskie	619,0	1 011,2	589,3	633,9	893,1	1 102,0	983,6
Lubuskie	1 034,7	1 016,7	745,4	549,6	658,0	525,2	863,5
Wielkopolskie	4 831,1	6 509,5	3 737,6	4 270,7	5 129,8	8 290,8	5 720,5
Zachodniopomorskie	1 711,7	2 528,8	2 538,2	1 256,0	1 369,8	1 312,3	2 220,6
Dolnośląskie	5 262,6	4 379,6	3 846,0	4 217,5	4 089,5	4 036,7	4 445,1
Opolskie	595,3	667,5	759,3	676,6	808,7	661,7	673,9
Kujawsko-pomorskie	1 335,0	1 851,7	1 307,6	908,2	585,6	660,9	886,4
Pomorskie	3 056,1	2 754,2	3 167,1	3 140,4	3 440,4	2 156,1	2 499,5
Warmińsko-mazurskie	637,2	544,8	250,9	248,1	265,3	288,3	303,8

Źródło: *Działalność gospodarcza podmiotów… w 2013*…, s. 96; *Działalność gospodarcza podmiotów… w 2012*…, s. 94; *Działalność gospodarcza podmiotów… w 2011*…, s. 94; *Działalność gospodarcza podmiotów… w 2010*…, s. 86; *Działalność gospodarcza podmiotów… w 2009*…, s. 86; *Działalność gospodarcza podmiotów… w 2008*…, s. 71; *Działalność gospodarcza podmiotów… w 2007*…, s. 71.

Nakłady na środki trwałe ponoszone przez podmioty z kapitałem zagranicznym w województwie podlaskim w relacji do całego kraju są niewielkie, oscylują w granicach 1%. W 2009 roku wielkość ta wynosiła 0,5%.

Podsumowanie

Analizując wpływ kryzysu z lat 2008–2009 na działalność podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego w województwie podlaskim, można jedynie wskazać niewielkie zmiany, które nastąpiły w 2009 roku w postaci spadku liczby podmiotów, liczby osób zatrudnionych, jak również wielkości nakładów ponoszonych na nowe środki trwałe przez te podmioty. Nie można jednoznacznie określić, czy w przypadku województwa podlaskiego kryzys lat 2008–2009 miał znaczący wpływ na działalność podmiotów z kapitałem zagranicznym.

Literatura

Adamczyk M., *Współczesny kryzys finansowy. Przyczyny i konsekwencje dla gospodarki światowej*, Prace i Materiały IHZ UG nr 31, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2012.

Benchmark Definition of Foreign Direct Investment, OECD, Paris 1996.

Bojar E., Bis J., Tminda T., *Znaczenie BIZ dla rynku pracy województw: lubelskiego oraz podkarpackiego*, „Przegląd Organizacji" 2009, nr 6.

Budnikowski A., *Międzynarodowe stosunki gospodarcze*, PWE, Warszawa 2006.

Dobrzański P., *Transmisja kryzysu amerykańskiego na gospodarki europejskie*, w: *Globalizacja, europejska integracja a kryzys gospodarczy*, red. J. Kundera, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2011.

Franc-Dąbrowska J., Porada-Rochoń M., *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne – perspektywa międzynarodowa*, „Przegląd Organizacji" 2010, nr 4.

Garniewicz G., Siemiątkowski, P., *Wprowadzenie do międzynarodowych przepływów kapitału*, TNOiK „Dom Organizatora", Toruń 2006.

Golejowska A., *Bezpośrednie Inwestycje Zagraniczne a procesy restrukturyzacji gospodarki*, Warszawa 2008.

Jaworek M., *BIZ w prywatyzacji polskiej gospodarki*, TNOiK „Dom Organizatora", Toruń 2006.

Karaszewska A., Karaszewski W., *Spółki z udziałem kapitału zagranicznego na tle ogółu podmiotów w Polsce*, „Przegląd Organizacji" 2006, nr 9.

Kola-Bezka M., Kuzel M., Sobczak I., *BIZ w województwie kujawsko-pomorskim*, WSG, Bydgoszcz 2009.

Lizińska W., Marks-Bielska R., *Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych a rozwój gospodarki Polski,* „Ekonomista" 2014, nr 5.

Macias J., *Nowa strategia transnarodowa korporacji międzynarodowych – globalna standaryzacja i lokalna wrażliwość*, „Przegląd Organizacji" 2010, nr 9.

Puchalska K., *Kryzys gospodarczy a napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski*, w: *Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy*, red. M.G. Woźniak, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2012.

Radomska E., *Globalny kryzys finansowy – przyczyny, przebieg, skutki*, „Zarządzanie Zmianami. Zeszyty Naukowe" 2013, nr 2–3.

Siwiński W., *Globalny kryzys gospodarczy i jego implikacje dla polityki pieniężnej*, „Master of Business Administration" 2011, nr 2.

Sulmicki J., *Nadmierne zadłużenie krajów rozwiniętych gospodarczo*, „Gospodarka Narodowa" 2014, nr 4.

Tymoczko D., *Czy dotychczas wprowadzone oraz dyskutowane zmiany w regulacjach dotychczasowych systemu finansowego w UE mogą ograniczyć alienację rynków finansowych w przyszłości?*, w: *Alienacja rynków finansowych a globalny kryzys finansowy*, red. J. Borowski, D. Tymoczko, W. Wojciechowski, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2012.

Wilczyński R., *Międzynarodowy wymiar kryzysu finansowego*, w: *Globalny kryzys finansowy a polska gospodarka*, red. W. Małecki, Vizja, Warszawa 2009.

THE ECONOMIC CRISIS AND THE ACTIVITY OF COMPANIES WITH FOREIGN CAPITAL IN THE PODLASIE REGION IN 2008–2013

Abstract

This article aims to show the impact of the crisis of 2008–2009 the functioning of entities with foreign capital in Poland. The analysis covers the years 2007–2013 taking particular account of entities operating in Podlasie. Statistical data were used GUS. The analysis of data shows that the 2008–2009 crisis had little impact on the functioning of enterprises with foreign capital in Podlasie.

Translated by Anna Cudowska-Sojko

Keywords: crisis, foreign direct investment, campanies with the foreign capital
JEL codes: G01, D24, F29